

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/27/2019
Identifikačné číslo spisu: 5115233914
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5115233914.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U. M., bývajúceho v N., 2/ N. M., bývajúcej v N., zastúpených JUDr. Eduardom Šoškom, advokátom v Žiline, D. Dlabača 21, proti žalovanému Ing. U. H. bývajúcemu v N., zastúpenému JUDr. Václavom Jaroščiakom, advokátom v Žiline, M. Rázusa 14, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 40C 593/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. apríla 2018 sp.zn. 5 Co 30/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1/ Okresný súd Žilina rozsudkom zo 4. októbra 2016-95 sp.zn. 40 C 593/2015-95 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 23. októbra 2017 sp.zn. 40C 593/2015-144 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/ sumu vo výške 14 053 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 14 053 € od 27. mája 2015 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcom 1/, 2/ priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vo veci vykonal dokazovanie, na základe ktorého zistil skutkový stav a z ktorého vyvodil právny záver o aplikácii § 450 a nasl. OZ. Uviedol, že medzi stranami neboli sporné skutočnosti týkajúce sa uzatvorenia kúpnej zmluvy z 23. februára 2007, predmetom ktorej bola kúpa označených nehnuteľností žalobcami a zaplatenia kúpnej ceny. Žalovaný namietal základ uplatneného nároku - rozsudok Okresného súdu Žilina z 27. júna 2014 sp.zn. 4 C 479/2007, právoplatný 31. decembra 2014, ktorým bolo určené vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti - pozemku, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami daného sporu. Dôsledkom tohto rozsudku a jeho preukázaného zápisu v katastri nehnuteľností žalobcovia (pôvodne výluční vlastníci) sú vlastníkami nehnuteľností vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/3 a ďalšími spoluvlastníkmi, ako vyplýva z listov vlastníctva č. XXXX a č. XXXX, sú S. W. vo výške podielu 1/3 a JUDr. C. W. v podiele 1/3. Teda kúpna zmluva uzavretá medzi stranami tak stratila v rozsahu vykonaného zápisu vlastníckeho práva k prevádzanej nehnuteľnosti na tretie osoby - ako oprávnených spoluvlastníkov zamýšľané vecno-právne účinky. Vychádzajúc z obsahu kúpnej zmluvy predmetom prevodu bola označená nehnuteľnosť v celosti a kúpna cena bola dohodnutá vo vzťahu k predmetu zmluvy, t.j. vo výške 21 070 €, ktorú žalobcovia zaplatili, napriek tomu, že sa stali vlastníkami nehnuteľnosti len v rozsahu spoluvlastníckeho podielu v 1/3.

U žalovaného tak došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu podľa § 451 ods. 2 OZ. V čase prevodu bol síce žalovaný zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti, ale vo vzťahu k označenému rozsudku išlo len o formálne vlastníctvo, teda nebol výlučným vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti. Zápisom do katastra nehnuteľností došlo k faktickému vydaniu spoluvlastníckeho podielu vo výške 2/3 k označenej nehnuteľnosti tretím osobám a vzniklo podielové spoluvlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti. Na strane žalobcov vznikla ujma v rozdiel zaplatenej kúpnej ceny za celú nehnuteľnosť a jej reálneho nadobudnutia len v podiele 1/3. Z uvedených dôvodov súd vyvodil splnenie všetkých zákonných predpokladov pre vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným v uplatňovanej sume ako dôsledok neplatnosti kúpnej zmluvy v časti vydaného spoluvlastníckeho podielu tretím osobám v pomere 2/3 zo zaplatenej kúpnej ceny, t.j. v sume 14 053 €. Vzhľadom na právny stav vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti po zápise vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a účinky vlastníckeho práva nie je potrebné osobitne konštatovať absolútnu neplatnosť časti kúpnej zmluvy, pretože je zřejmé, že predávajúci nemohol byť v čase prevodu nehnuteľnosti jej výlučným vlastníkom a táto nemohla byť účinne prevedená na žalobcov v podiele 1/1. Poukázal tiež na reštitučnú povinnosť podľa § 457 OZ a na nedôvodnú námietku premlčania. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 252 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

2/ Krajský súd v Žilina na odvolanie žalovaného rozsudkom z 24. apríla 2018 sp.zn. 5 Co 30/2018 v spojení s opravným uznesením z 12. septembra 2018 sp.zn. 5 Co 30/2018 (č.l. spisu 183) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobcom priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Konštatoval, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 3 CSP, pričom výstižne a dostatočne odôvodnil, čo ho viedlo k vydaniu rozhodnutia a vysporiadal sa s rozhodujúcimi skutočnosťami. Odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Len pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že správne ustálil otázku vlastníctva predmetu sporu, ktorá bola rozhodujúcou okolnosťou pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcami. Najmä s prihliadnutím na právoplatný rozsudok musel odvolací súd konštatovať, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno o svojom výlučnom vlastníctve predmetu kúpnej zmluvy uzavretej so žalobcami. Žalovaný v čase prevodu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti bol zapísaný ako jej vlastník, ale išlo len o formálne vlastníctvo, teda na žalobcov previedol viac práv ako sám mal, v dôsledku čoho bola predmetná kúpna zmluva neplatná. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3/ Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný. Toto odôvodnil § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok dovolacieho súdu zrušil, alternatívne zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu. Podľa jeho názoru bolo povinnosťou súdu ako predbežnú otázku vyriešiť, či predmetná kúpna zmluva bola skutočne neplatným právным úkonom a samotný odkaz na úplne iné konanie a rozhodnutie považoval za nepostačujúce z následne podrobne uvedených dôvodov. Mal za to, že keďže predmetný rozsudok nemohol byť prekážkou rozhodnutej veci a vzhľadom na to, že v zmysle rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je definované, kedy ide o prekážku rozhodnutia veci, súdy nižšej inštancie sa svojimi rozhodnutiami odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Nikdy nebolo súdnym rozhodnutím určené, že predmetná kúpna zmluva je neplatná a súdy nepostupovali správne, keď napadnuté rozhodnutie založili na uvedenom rozsudku. Namietal, že súdy odmietli jeho návrhy na dokazovanie a nezaoberali sa skutkovými okolnosťami týkajúcimi sa platnosti/neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy. V priebehu celého konania bolo jeho snahou preukázať, že v čase uzavretia zmluvy bol výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a preto bola a je kúpna zmluva platná v celom rozsahu. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v dovolaní mal za to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať mu procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd sa značne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke týkajúcej sa podmienok pre konštatovanie, či išlo/nešlo o prekážku rozhodnutej veci.

4/ Žalobcovia sa k dovolaniu nevyjadrili.

5/ Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť.

6/ Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017).

7/ Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

8/ O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9/ Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania [viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza odkaz na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)]. Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10/ Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 158/2017, 8 Cdo 99/2017).

11/ Žalovaný v dovolaní uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva jednak z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12/ Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13/ Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva

na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne uplatnenými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

14/ Podľa žalovaného, ako možno z obsahu jeho dovolania vyvodit', spočíva vada podľa § 420 písm. f/ CSP v tom, že súdy nevykonali ním navrhnuté dôkazy, ktorými by preukázal, že z jeho strany nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcov, lebo predmetná kúpna zmluva je stále platným právnym úkonom, teda sa nezaoberali skutkovými okolnosťami týkajúcimi sa platnosti alebo neplatnosti kúpnej zmluvy. Nezaoberali sa jeho argumentmi uvedenými v podanom odvolaní, a to argumentmi týkajúcimi sa jeho vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti. Preto sú ich rozhodnutia nepreskúmateľné a predčasné.

15/ Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

16/ Dovolací súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy civilného procesu dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (pozri napr. R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

17/ Pokiaľ žalovaný vyvodzuje existenciu procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP, tiež z podľa neho nesprávneho právneho záveru odvolacieho súdu, treba uviesť, že dovolací súd už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy konštatoval, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (pozri R 54/2012). Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, zotrúva rozhodovacia prax dovolacieho súdu aj v súčasnosti (pozri napr. R 24/2017 a tiež rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018).

18/ Žalovaný v dovolaní tiež tvrdí, že odvolací súd sa nevysporiadal v jeho rozhodnutí s odvolacími argumentmi a že jeho rozhodnutie (ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie) je nepreskúmateľné a predčasné, z ktorého tvrdenia (zrejme) vyvodzuje vadu podľa § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že podľa zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016 (v dôsledku prijatia CSP), sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za naďalej aktuálne.

19/ V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety uvedeného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabykh proti Rusku z roku 2003). Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a poukázal na to, že ani v odvolaní neboli uvedené skutočnosti, s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie. Uviedol, čo ho viedlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie a pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia zdôraznil skutočnosti, z ktorých

bol vyvodený správny právny záver o dôvodnosti uplatneného nároku. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

20/ Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nemá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a teda prípustnosť dovolania žalovaného z tohto ustanovenia nemožno vyvodit'.

21/ Podľa názoru žalovaného je jeho dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 CSP.

22/ Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23/ Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie otázka skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie ustanovení napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V danom spore žalobcovia uplatňovali voči žalovanému vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúce v rozdiel kúpnej ceny, ktorú žalovanému zaplatili za nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy medzi nimi uzavretej a jej reálnym nadobudnutím. Na základe zápisu rozsudku Okresného súdu Žilina sp.zn. 4 C 479/2007, z 27. júna 2014, právoplatného 31. decembra 2014, ktorým bolo určené vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti - pozemku a ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy, sú žalobcovia vlastníkmi pozemku vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/3 a ďalšími spoluvlastníkmi, ako vyplýva z príslušných listov vlastníctva, sú vo výške spoluvlastníckeho podielu 2/3 iné osoby. Vzhľadom na ustálenie otázky vlastníctva k predmetnému pozemku, s prihliadnutím na označený právoplatný rozsudok, dospeli súdy nižšej inštancie k jednoznačnému právnomu záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného na úkor žalobcov a tým k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku.

24/ Pokiaľ žalovaný v dovolaní odvodzuje jeho prípustnosť §-om 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací súd poznamenáva, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

25/ Žalovaný v dovolaní vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu uviedol, že vzhľadom na to, že v zmysle rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je jasne definované, kedy ide o prekážku rozhodnutej veci, pričom v predmetnom konaní dané podmienky neboli splnené. Preto mal za to, že súdy nižších inštancií sa svojimi rozhodnutiami odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a nepostupovali správne, ak napadnuté rozhodnutie postavili na rozhodnutí sp.zn. 4 C 479/2007-376, keďže sa vôbec nezaoberalo otázkou podstatnou pre rozhodovanie v tejto právnej veci.

26/ Odvolací súd konštatoval, že bola súdom prvej inštancie správne ustálená otázka vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti, ktorá bola rozhodujúcou okolnosťou pri posudzovaní uplatneného nároku,

keď vychádzali z rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 4 C 479/2007-376 z 27. júna 2014, právoplatného 31. decembra 2014, ktorým bolo určené vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Cdo 44/2010, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 3/2013 pod č. R 40/2013 a ktorého právna veta znie: „Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením“. Teda správne odvolací súd vychádzal z uvedeného právoplatného rozhodnutia o určení vlastníctva k spornej nehnuteľnosti, keď nebolo sporné, že žalobcovia zaplatili žalovanému kúpnu cenu za celú nehnuteľnosť a jej vlastníkmi boli určení na základe tohto rozsudku len v rozsahu 1/3 spoluvlastníckeho podielu.

27/ So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva ani z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

28/ Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.